

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Ф.А. Трішин

_____ 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

Галузь знань – 18 Виробництво та технології.

Спеціальність – 183 Технології захисту навколишнього середовища.

Ступінь вищої освіти – бакалавр.

Освітньо-професійна програма – технології захисту навколишнього середовища.

Назва факультету – Нафти, газу та екології.

Назва кафедри – Соціології, філософії і права.

1. Опис навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: денна форма навчання – 3,5	Галузь знань: 18 «Виробництво та технології»	Обов'язкова дисципліна	
Модулів – 1	Спеціальність: 183 «Технології захисту навколишнього середовища»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково- дослідне завдання – реферат, презентація, конференція		Семестр	
Загальна кількість годин: денна форма навчання – 105		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		30 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		55 год.	97 год.
		Індивідуальні завдання	
		20 год.	40 год.
Вид контролю:			
екзамен	екзамен		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить – 0,9

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1 Мета викладання дисципліни «Історія України та української культури»: пізнавальна – оволодіння студентами знаннями з історії людності на території України від появи до сучасності; формування компетентностей, необхідних для самостійного аналізу історичних подій та культурних явищ; виховна – виховання громадянина з активною громадянською позицією, навичками політичної культури, вмінням застосовувати історичні знання у професійній та громадській діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни – надати студентам знання про об'єкт і метод історичної науки, навчити чітко оперувати і володіти її понятійно-категоріальним апаратом; сформулювати уявлення про місце історичної свідомості та пам'яті в системі суспільного життя, в соціально-економічній сфері, в політичному житті, в культурі та системі міжнародних відносин, виховати усвідомлення значення мистецької творчості у професійній діяльності.

2.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: історичну термінологію, основні поняття і ознаки соціально-історичних епох; методологічні підходи до історичного процесу; методи історичного дослідження; історичну періодизацію процесу розвитку українського народу від появи людності на території України до сучасності; хід подій в різні історичні періоди; персоналії української історії.

вміти: аналізувати причини, сутність та наслідки історичної події; використовувати історичні джерела і літературу; визначати періоди, закономірність суспільно-історичного політичного розвитку України; осмислювати події і процеси історичного розвитку; аналізувати сучасні документи і історичні матеріали; визначати особливості сучасного суспільно-політичного розвитку та перспективи розвитку.

мати навички: опрацьовувати історичні джерела; здійснювати аналіз сучасних подій на основі отриманої інформації з різних джерел; оцінювати творчі доробки діячів культури.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. «Історія України від первісного суспільства до Нового часу»

Тема 1. Вступ до курсу «Історія України та української культури». Первісно доба.

Предмет і завдання курсу історії України та української культури. Проблема періодизації історії України. Концепції історії України. Походження людини. Поява людини на теренах України. Кам'яна доба. Виникнення вірувань, поява мистецтва. Неолітична революція. Енеоліт. Трипільська культура.

Кочові племена на території України. Поява кіммерійців на території сучасної України. Скіфські племена на території України. Суспільно – політичний лад скіфів. Сарматські племена та їхні особливості в сфері політики, військового мистецтва. Антична колонізація Північного Причорномор'я. Суспільне, економічне та культурне життя в грецьких полісах.

Проблема походження слов'ян. Передумови утворення держави у східних слов'ян. Релігійні уявлення слов'ян.

Тема 2. Княжа доба.

Суспільно – політичний лад та протидержавні утворення у слов'ян. Утворення держави. Основні етапи історії Київської Русі. Діяльність та правління Олега, Ігоря, Ольги, Святослава. Реформи Володимира Великого. Правління Ярослава Мудрого. «Руська правда». Діяльність князя Володимира Мономаха. Особливості суспільно – політичного та соціально – економічного розвитку Київської Русі. Досягнення культури. Причини феодальної роздробленості. Боротьба з монголами – татарськими завойовниками.

Особливості соціально – економічного, соціально – культурного, соціально – політичного розвитку Галицько – Волинського князівства. Роман Мстиславович. Данило Галицький та інші князі династії Романовичів. Завоювання князівства Польським королівством.

Тема 3. Культура княжої доби.

Культура Київської Русі – видатне явище світової середньовічної культури. Мислителі Київської Русі. Книжна справа. Християнство і культура Русі. Художня культура Київської Русі.

Культурне будівництво. Іконопис. Софія Київська як художній шедевр та світогляд. Культура Галицько-Волинського князівства: загальне та особливе. Впливи романської культури.

Тема 4. Українські землі під владою іноземних держав – Великого князівства Литовського та Речі Посполитої (XIV – XVI ст.ст.)

Інкorporація українських земель до складу Великого князівства Литовського. Політика литовської влади на українських землях. Кревська унія. Боротьба руських князів проти польсько – литовської унії. Ліквідація удільних князівств та перетворення їх у намісництва.

Люблінська унія 1569 р. Закріпачення селян та впровадження фільварково – панщинної системи. Магдебурзьке право. Православні братства. Брестська церковна унія 1596 р. Посилення національно – культурного, релігійного гноблення.

Причини та джерела появи козацтва. Утворення Запорозької Січі. Устрій та військово – політична організація Запорозької Січі. Боротьба козацтва з татарами та турками. Становище в українських землях напередодні козацько – селянських повстань XVI – XVII ст..ст. Діяльність гетьмана П. Сагайдачного. Причини поразок козацько – селянських повстань.

Тема 5. Національно – визвольна війна українського народу сер. XVII ст.

Причини, характер та рушійні сили національно – визвольної війни. Основні події 1648 – 1649 рр.: битви під Жовтими Водами, Корсунем та Пилявцями. Битви під Зборовом та Збарожем. Зборівський мир.

Продовження визвольної боротьби у 1650 – 1653рр. Битва під Берестечком та Білоцерківський мир. Битви під Жванцем та г. Батіг.

Зовнішньополітична діяльність гетьмана Б. Хмельницького. Молдавські походи. Укладання договору з Московським царством. «Березневі статті» 1654 р. Проблема завершення боротьби в історичній науці. Оцінка діяльності гетьмана Богдана Хмельницького щодо організації системи влади в Україні.

Розробка принципів державного будівництва гетьманом Б. Хмельницьким. Соціально – економічні перетворення.

Розвиток подій після смерті гетьмана та початок Руїни.

Тема 6. Українські землі наприкінці XVII – XVIII ст. ст. Гетьманщина.

Діяльність гетьмана І. Мазепи. «Конституція прав і вольностей війська Запорозького» П. Орлика. Гетьманування І. Скоропадського. Утворення Малоросійської колегії. Боротьба козацької старшини за відновлення державних прав України. Відновлення гетьманства. Данило Апостол. Діяльність «Правління гетьманського уряду». Діяльність К. Розумовського. Ліквідація решток автономного устрою Гетьманщини.

Розвиток Правобережної України у складі Речі Посполитої. Гайдамацький рух. Коліївщина. Опришки. Поділи Речі Посполитої.

Тема 7. Українське, або козацьке бароко.

Українське бароко як нове світовідчуття і нове мистецтво. Загальні риси стилю бароко. Італійське бароко. Рококо. Самобутність козацького бароко в Україні: поєднання протилежностей. Культурні та цивільні пам'ятки барокової архітектури та архітектури рококо. Братська церква у Києві. Троїцький монастир у Чернігові. Собор святого Юра у Львові. Живопис епохи бароко: парсуни як жанр живопису. Іконопис доби «козацького бароко».

Змістовний модуль 2 Новітня історія України та українська культура

Тема 8. Українські землі в складі Російської та Австро – Угорської імперій (XIX ст.)

Перехід українських земель до Російської та Австро – Угорської імперій. Особливості розвитку українських земель в складі великих імперій. Адміністративно – територіальний поділ українських земель в складі іноземних держав. Особливості соціально – економічного розвитку українських земель в складі Російської імперії. Ліберальні реформи 1860 – 70-х рр.. Особливості проведення реформ в українських землях. Промисловий переворот та перетворення України в вугільну та металургійну базу імперії.

Характер політики австрійської влади по відношенню до приєднаних земель. Реформи Марії-Терезії та Йосифа II. «Революція народів» 1848 р. Скасування кріпосного права. Політико –

адміністративний статус українських земель в Австро – Угорській імперії. Особливості соціально – економічного життя в західноукраїнських землях: промисли та переселення за кордон.

Тема 9. Українська культура у XIX ст.

Національне Відродження в Україні. Причини, витоки та етапи національного відродження. Перші етнографічні, історичні наукові роботи. Поява суспільно – політичних рухів, проникнення суспільно – політичних ідей Західної Європи. Масонський рух. Рух «декабристів». Діяльність Кирило – Мефодіївського братства. Громадівський рух. Виникнення національного та соціал – демократичного руху. Поширення марксизму в Україні.

Особливості Національного Відродження в Західній Україні. Діяльність «Руської трійці». «Весняна революція» народів та утворення Головної Руської Ради. Народовська та москвофільська течії національно – визвольного руху. «Просвіта» та Наукове товариство ім. Т. Шевченка. Поява перших політичних партій. Діяльність І. Франка.

Культурне життя Одеси. Одеса: міст між різними культурними просторами. Багатомовна, багатоконфесійна, вільна Одеса – острівець свободи та індивідуалізму в Російській імперії.

Тема 10. Українська національно – демократична революція 1917 – 1921 рр.

Україна в Першій світовій війні. Лютнева революція 1917 р. та розгортання революційного руху в Україні. Створення Української Центральної Ради. Легітимація УЦР Українським національним конгресом. Універсали Центральної Ради як акти конституційного значення. Впровадження автономії та посилення протистояння між ЦР та Тимчасовим урядом. Тактика більшовиків в Україні. Проголошення радянської влади. Похід більшовицьких військ на Україну. Бій під Крутами. Початок переговорів у Брест - Литовську та вступ німецько – австрійських військ до України. Конфлікт між ЦР та німецько – австрійською адміністрацією.

Утворення Української держави на чолі з гетьманом П. Скоропадським. Особливості внутрішньої політики: економічні перетворення, консервативні соціальні дії та звуження соціальної бази. Здобутки в культурній, освітній сферах. Зовнішньополітична діяльність гетьмана П. Скоропадського. Завершення Першої світової війни та відхід німецько – австрійських військ з України.

Утворення Директорії і відновлення УНР. Політична дискусія щодо організації влади в Україні. Трудовий конгрес. Протистояння між Директорією та радянською владою у 1919 р. Погіршення військової ситуації в Україні – радянські, польські, білогвардійські армії на території України. Політика більшовиків у 1919 р. «Воєнний комунізм» та селянські виступи проти продовольчої диктатури.

Протистояння між військами Директорії, УГА, білогвардійськими військами та ЧА за територію України. Відновлення більшовицького режиму. Більшовицько – польська війна. Угода УНР і Польщі та спроба взяття Києва. Ризький мир. Встановлення радянської влади в Україні. Розгром повстанського руху та махновського руху.

Тема 11. Україна в міжвоєнний період (1921 – 1939).

Нова економічна політика. НЕП в радянській Україні. Політика коренізації (українізації). Політика коренізації радянської влади в умовах авторитарного режиму. Суспільно – політичний розвиток 20-30-х рр. Національно-культурне відродження 20-х рр. в УСРР. Утворення СРСР. Сталінська модель модернізації: індустріалізація, колективізація, культурна революція. Ідеологізація суспільно-культурного життя та застосування терору як державної політики в умовах тоталітарної держави.

Тема 12. Україна в Другій світовій війні.

Початок Другої світової війни. Радянсько – німецькі договори 1939 р. та доля західноукраїнських земель. Вступ ЧА на територію Західної України. Входження Бессарабії та Північної Буковини до СРСР. Встановлення німецької окупаційної влади на Лемківщині, Підляшші та Холмщині.

Напад Німеччини на СРСР. Прикордонні бої. Оборонні бої 1941 р. Оборона Києва, Одеси, Севастополя. Спроба контрнаступу під Харковом. Окупація військами Німеччини та її союзників української території. План «Ост» та нацистський «новий порядок».

Розгортання руху Опору та його течії на теренах України. Радянський партизанський рух та радянське підпілля. Створення УПА.

Основні військові операції Червоної Армії в 1943 – 1944 рр. та звільнення від німецьких військ. Визволення Києва. Корсунь – Шевченківська битва. Весняний наступ Українських фронтів. Кримська наступальна операція. Звільнення Одеси. Завершення звільнення українських земель від нацистських військ. Становище у західних областях України.

Політичні наслідки війни. Втрати України в Другій світовій війні. Міжнародне становище УРСР після Другої світової війни.

Тема 13. Україна у другій половині ХХ століття (1945 – 1985 рр.)

Україна в період повоєнної розбудови. УРСР – спів засновниця ООН, інших міжнародних організацій. Особливості відбудови промисловості. Голод 1946-1947рр. Внутрішньополітичне становище України на поч. 50-х рр.. ХХ з'їзд КПРС і Україна. Початок політичних реабілітацій. Діяльність М. С. Хрушова та ставлення в суспільстві до його діяльності. Л. І. Брежнев і Україна. Розвиток машинобудування. Неосталінізм в політиці. Діяльність в Україні П. Шелеста. «Контрольований» автономіям. Усунення П. Шелеста з посади першого секретаря ЦК КП України. Діяльність В. Щербицького. Конституція УРСР 1978 р. Особливості економічного розвитку України. Суспільно-політичне життя України у 1980-ті роки.

Тема 14. Культура ХХ-ХХІ століть. Український авангард.

Суперечності й особливості культурного розвитку України ХХ століття. Особливості українського модерну. Архітектура модерну. В. Кричевський. К. Жуков. Скульптура модерну. О. Архипенко. Живопис модерну: новаторство у формі. М. Бойчук. К. Малевич. О. Мурашко. Графіка Г. Нарбута. Соціалістичний реалізм та ліризм у творчості Т. Яблонської. Примітивізм М. Приймаченко. Література: Л. Українка, М. Хвильовий, Л. Костенко, В. Стус, О. Забужко.

Тема 15. Сучасна Україна.

Суспільно – політичне життя України у 80-ті роки. «Перебудова». Економічна політика М. Горбачова. Чорнобильська аварія. Труднощі господарського життя, формування економічних умов розпаду СРСР. Зростання політичної активності в СРСР. Початок формування суспільно – політичних рухів в Україні. Виникнення політичних партій. Вибори до ВР УРСР 1990 р. «Декларація про державний суверенітет України» від 16 липня 1990 р.

Спроба державного перевороту в СРСР та Україна. «Акт проголошення незалежності України» 24 серпня 1991 р. Історичне значення проголошення незалежності України. Становлення політичної системи суспільства. Труднощі формування економічної системи.

Прийняття Конституції 1996 р. Діяльність Президента Л. Кравчука. Діяльність Президента Л. Кучми. Діяльність Президента В. Ющенка. Діяльність Президента В. Януковича. Діяльність Президента П. Порошенка. Діяльність Президента В. Зеленського. Соціально-політична, соціально-економічна, соціально-культурна ситуація в Україні. Соціально-політичні зміни. Економічні реформи. Реформи територіальних громад. Освітня реформа. Медична реформа та інші.

Основні напрями зовнішньої політики сучасної України. Участь України в міжнародних організаціях. Національні інтереси України в умовах сучасних міжнародних відносин.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем змістових модулів	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекції	семінари	інд. р.	самост.р.		лекції	семінари	інд. р.	самост.р.
МОДУЛЬ 1										
<i>Змістовий модуль 1. «Історія України від первісного суспільства до Нового часу»</i>										
Тема 1. Вступ до курсу «Історія України та української культури». Первісна доба.	6	2	-	1	4	5,25	0,25	-	1	5
Тема 2. Княжа доба.	7	2	2	1	3	7,75	0,25	0,5	2	7
Тема 3. Культура княжої доби.	6	2	-	1	4	7,25	0,25	-	3	7
Тема 4. Українські землі під владою іноземних держав – Великого князівства Литовського та Речі Посполитої (XIV-XVI ст.)	8	2	2	1	4	7,75	0,25	0,5	2	7
Тема 5. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.	7	2	2	2	3	7,75	0,25	0,5	4	7
Тема 6. Українські землі наприкінці XVII-XVIII ст.ст. Гетьманщина.	7	2	2	2	3	7,5	0,5	-	4	7
Тема 7. Українське, або козацьке бароко.	6	2	-	2	4	7,75	0,25	0,5	4	7
Разом за змістовим модулем 1	47	14	8	10	25	51	2	2	20	47
<i>Змістовий модуль 2. «Новітня історія України та українська культура»</i>										
Тема 8. Українські землі в складі Російської та Австро-Угорської імперій (XIX ст.)	8	2	2	1	4	6,75	0,25	0,5	2	6
Тема 9. Українська культура у XIX ст.	8	2	2	1	4	6,75	0,25	0,5	2	6
Тема 10. Українська національно-демократична революція 1917-1921 рр.	8	2	2	1	4	6,25	0,25	-	2	6
Тема 11. Україна у міжвоєнний період (1921-1939).	8	2	2	1	4	6,25	0,25	-	2	6
Тема 12. Україна у Другій світовій війні.	8	2	2	1	4	6,75	0,25	0,5	2	6
Тема 13. Україна у другій половині XX ст. (1945-1985 рр.)	6	2	-	1	4	6,25	0,25	-	2	6
Тема 14. Культура XX – XXI століть. Український авангард.	6	2	2	2	2	7,75	0,25	0,5	4	7
Тема 15. Сучасна Україна.	6	2	-	2	4	7,25	0,25	-	4	7
Разом за змістовим модулем 2	58	16	12	10	30	54	2	2	20	50
Усього годин	105	30	20	20	55	105	4	4	40	97

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Тема 1. Україна княжої доби (IX – 1340 р.)	2	0,5
2	Тема 2. Українські землі в складі Великого князівства Литовського і Речі Посполитої.	2	0,5
3	Тема. 3. Національно-визвольна війна українського народу під проводом Б. Хмельницького (1648-1657 рр.). Руїна (1658-1678 рр.)	2	0,5
4	Тема 4. Українські землі наприкінці XVII-XVIII ст. Українське бароко.	2	0,5
5	Тема 5. Українські землі у складі Російської та австро-Угорської імперії (к.XVIII-XIX ст.)	2	0,5
6	Тема 6. Культура України в XIX ст. Культурне життя Одеси.	2	0,5
7	Тема 7. Українська національна революція 1917 – 1921 рр.	2	-
8	Тема 8. Культура XX ст. Український авангард.	2	0,5
9	Тема 9. Україна у міжвоєнну добу (1921 – 1939).	2	-
10	Тема 10. Україна у роки Другої світової війни.	2	0,5
	Усього годин	20	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Види навчальної діяльності	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Опрацювання лекційного матеріалу	30	17
2	Підготовка до семінарських занять	40	10
3	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	15	30
4	Виконання ІНДЗ	20	40
	Разом з дисципліни:	55	97

Теми самостійної роботи

1. Трипільська культура.
2. Давньогрецькі держави-поліси Північного Причорномор'я.
3. Скіфський «звіриний стиль» в мистецтві.
4. «Руська правда». Які норми забороняють кровну помсту та встановлюють державне регулювання кримінальних справ?
5. Порівняйте зміст Кревської унії та Люблінської унії. Який статус мали українські землі в Речі Посполитій?
6. Гетьманування П. Конашевича-Сагайдачного.
7. Запорізька Січ – зародок нової української держави.
8. Гетьманування Б. Хмельницького: військово-політична та державна діяльність.

9. Гетьман П. Дорошенко : позитивні та негативні сторони його гетьманування.
10. Київ - Могилянська академія.
11. Козацько-старшинські літописи: літопис «Самовидця», літопис Григорія Граб'янки.
12. Козацьке бароко в Україні: перлини архітектури.
13. Україна в роки революції 1905-1907 рр.
14. Земельна реформа П. Столипіна.
15. Україна у 1965 – 1985 рр.
16. Діяльність П. Шелеста.
17. Діяльність В. Щербицького.
18. «Перебудова» М. Горбачова. Чорнобильська катастрофа. Зростання політичної активності суспільства.
19. Утворення Народного Руху за перебудову. Діяльність В. Чорновола.
20. Суспільно-політичні процеси в Україні на початку ХХІ ст. Формування громадянського суспільства.

7. Індивідуальні завдання

Завдання для індивідуальної роботи передбачає виконання індивідуального додаткового завдання до семінарських занять.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) також передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх при вирішенні конкретних виробничих ситуацій; розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами.

Реферат – це письмова самостійна науково-дослідницька робота студента, мета якої полягає у набутті студентом знань з психології та педагогіки, вміння і навичок працювати з літературою, самостійно аналізувати і узагальнювати матеріал, робити і формулювати власні висновки та пропозиції.

Творчі студенти готують проекти-презентації. Творчий проект – це інтелектуальна, творча діяльність, спрямована на досягнення визначеної мети, постановка та вирішення історико-культурологічної проблематики.

Теми рефератів

1. Реформи княгині Ольги.
2. Князь Володимир Великий.
3. Діяльність Ярослава Мудрого.
4. Князь Данило Галицький.
5. Гетьман Д. Вишневецький.
6. Культура Запорізької Січі.
7. Київ-Печерська Лавра.
8. Український філософ, просвітитель Г. Сковорода.
9. Розкрийте загальні риси стилю бароко.
10. Визначте самобутність «козацького бароко» в Україніб поєднання протилежностей.
11. Культові та цивільні пам'ятки барокової архітектури та архітектури рококо (Братська церква в Києві, Троїцький монастир у Чернігові, собор святого Юра у Львові).
12. Живопис доби бароко: пар суни як жанр живопису.
13. Іконопис доби «козацького бароко».
14. Глибока народність і національна своєрідність українського театру. С. Гулак-Артемівський «Запорожець за Дунаєм».
15. Багатомовна, багатоконфесійна, вільна Одеса – острівець свободи та індивідуалізму в Російській імперії.
16. Славетні міські голови Одеси.
17. Політичний шлях М. С Грушевського.
18. Гетьман Української держави П. Скоропадський: досягнення та прорахунки.
19. Отамани Холодного Яру.
20. Україна в планах Третього Рейху.

21. Озброєння за часів війни: протистояння Червоної Армії та вермахту.
22. Б. Патон та його технології.
23. Оборонні операції та оборонні споруди в Одесі.
24. Рух Опору на теренах України в роки Другої світової війни: цілі, напрями і методи боротьби. Соціальна підтримка.
25. Звільнення України: тактика, стратегія.

Крім рекомендованих тем, студент має право обрати свою тему, присвячену історико-культурній тематиці.

Творчі проекти (презентації).

1. «Різнобарвна Україна».
2. «Україна вражає».
3. «Україна розумна»
4. Культові споруди мого міста.
5. Палаці Києва.
6. Релігійна символіка християнства і її вияви в різних видах мистецтва.
7. Славетні люди України.

Крім рекомендованих тем, студент має право обрати свою тему, присвячену історико-культурній тематиці.

8. Методи навчання

В процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються:

1. Теоретико-інформаційні методи навчання:
 - усне логічне цілісне викладення навчального матеріалу (лекція),
 - діалогічно побудоване усне викладення (бесіда),
 - пояснення, демонстрація.
2. Пошуково-творчі методи навчання (семінарські заняття):
 - аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових);
 - групове обговорення питання;
 - дискусії.
3. Методи самостійної роботи студентів:
 - читання (робота з підручником й іншими учбово-методичними посібниками);
 - конспектування;
 - рішення завдань і проблемних ситуацій;
 - творчі завдання.

9. Методи контролю

Передбачено рубіжні етапи контролю у формі усного опитування, перевірки конспектів, рефератів, якості виконання завдань самостійної роботи студентів у т.ч. дистанційного модулю, тестування.

Семінарські заняття являють собою проміжний контроль засвоєння знань, а підсумковий здійснюється у формі екзамену.

9.1. Питання для проведення вхідного контролю знань студентів

1. Періодизація історії України.
2. Історична доля півдня України. Кочові племена.
3. Виникнення держави Русь.
4. Запровадження християнства.
5. Козацтво. Причини виникнення козацтва.
6. Козацько-селянські повстання к. XVI- XVII ст. ст.
7. Діяльність Б. Хмельницького.
8. Діяльність І. Мазепи.
9. Творчість та соціально-політичні погляди Т. Шевченка.
10. Кирило - Мефодієвське братство. Вплив на українську політичну традицію.

11. «Руська Трійця» та Національне Відродження.
12. Виникнення перших політичних партій.
13. Діяльність М. Грушевського.
14. Діяльність С. Петлюри.
15. Діяльність В. Винниченка.
16. Діяльність П. Скоропадського.
17. НЕП в Україні.
18. Утворення СРСР.
19. Політичний терор 20-30 рр. ХХ ст.
20. Оборонні операції 1941 р. – 1942 р.
21. Наступальні операції. Звільнення України.
22. «Відлига». Дисиденство в СРСР.
23. Соціально-політичні процеси в незалежній Україні.
24. Економічні перетворення в незалежній Україні.
25. Культурний розквіт в незалежній Україні.

9.2. Залишковий контроль знань студентів

1. Первісне суспільство на теренах України: палеоліт, мезоліт, неоліт.
2. Трипільська культура доби енеоліту.
3. Кіммерійці: господарство, військова справа, релігійні уявлення.
4. Скіфи: господарство, військова справа, релігійні уявлення, мистецтво.
5. Сармати: господарство, військова справа, релігійні уявлення, мистецтво.
6. Античні міста-колонії в Північному Причорномор'ї: виникнення, політичний устрій, господарство, мистецтво.
7. Діяльність князів першого періоду Київської Русі: Олег, Ігор, Святослав. Реформи княгині Ольги.
8. Київська Русь у період розквіту. Діяльність князя Володимира Великого.
9. Соціально-політичний устрій Київської Русі. Діяльність Ярослава Мудрого.
10. Культура Київської Русі: архітектура, іконопис.
11. Галицько-Волинська держава. Діяльність князя Данила Галицького.
12. Політика литовських князів на українських землях у XIV-XV ст.ст. Кревська унія.
13. Люблінська унія 1569 р. та її соціально-економічні, соціально-політичні впливи на українську історію.
14. Брестська унія: причини укладання, сутність, наслідки.
15. Козацько-селянські повстання під проводом К. Косинського, С. Наливайка.
16. Козацько-селянські повстання під проводом М. Жмайла, Т. Федоровича, П. Бута, Я. Острянина.
17. Хід національно-визвольної війни під проводом Б. Хмельницького в 1648-1657 рр.
18. Формування козацької державності за часів гетьмана Б. Хмельницького.
19. Ліквідація спадкоємного гетьманату. Основні напрямки політики уряду І. Виговського.
20. Доба Руїни. Діяльність гетьмана П. Дорошенка.
21. Соціально-економічна, політична діяльність гетьмана І. Мазепи.
22. «Козацьке бароко» в Україні: архітектура, живопис.
23. Діяльність гетьмана П. Орлика. «Пакти й Конституції законів і вольностей Війська Запорізького».
24. Гетьманщина XVIII ст. П. Полуботок, Д. Апостол, К. Розумовський.
25. Гайдамацький рух. Опришки.
26. Українські землі в складі Російської імперії в першій половині XIX ст.: соціально-економічний розвиток, соціально-політичний розвиток.
27. Українські землі в складі Російської імперії в другій половині XIX ст.: аграрна, земська, судова, освітня, військова реформи.
28. Українські землі в складі Австро-Угорської імперії: революція 1848 р., аграрна, суспільно-політична реформи.

29. Українське національне відродження: Кирило-Мефодіївське братство, «Руська трійця».
30. Мистецтво модерну: архітектура, скульптура, живопис.
31. Україна під час Першої світової війни.
32. Революційні події в Україні у 1917 – 1918 рр. Діяльність Центральної Ради.
33. Українська держава гетьмана П. Скоропадського.
34. Директорія УНР: політична, військова діяльність. Злука УНР і ЗУНР.
35. Нова економічна політика в Україні: мета, шляхи реалізації.
36. Суспільно-політичні процеси у СРСР: формування тоталітарної держави.
37. Радянська модернізація: колективізація, індустріалізація, культурна революція.
38. Особливості культурного розвитку України в ХХ ст.: соціалістичний реалізм, мистецький авангард.
39. Початок Другої світової війни і Україна (1939 – 1941). Входження західноукраїнських земель до СРСР.
40. Хід воєнних дій в Україні в 1941-1944 рр.
41. Окупаційний режим в Україні під час Другої світової війни. Партизанський і повстанський рухи Опору.
42. Україна в повоєнні роки (1945-1953).
43. Україна в умовах десталінізації (1954-1964).
44. «Контрольований автономізм». Діяльність П. Шелеста і В. Щербицького.
45. Політика перебудови і здобуття незалежності (1985-1991).
46. Проголошення незалежності України. Основні етапи формування економічної, політичної системи.
47. Політичні зміни та формування громадянського суспільства.
48. Новітня українська культура: література, кіно, музика.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Вивчення змістового модуля завершується оцінкою. Оцінка залікового кредиту (тобто оцінка з дисципліни за семестр) визначається за формулою:

$$O_{\Sigma} = \frac{\sum_{i=1}^m M_i}{m},$$

де O_{Σ} – оцінка залікового кредиту; M_i – оцінка за i -й змістовий модуль залікового кредиту; m – кількість змістових модулів у заліковому кредиті.

Вивчення дисципліни протягом семестру завершується заліком, тоді максимальна оцінка за змістовий модуль не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 10.1. Оцінні бали рейтингового контролю знань студентів

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	min д/з	max д/з	Кількість робіт, одиниць	Сумарні бали		Кількість робіт, одиниць	Сумарні бали	
		min		max	min		max	
ЗАЛІКОВИЙ КРЕДИТ 1								
Змістовий модуль 1. «Історія України від первісного суспільства до Нового часу»								
Робота на лекції	0,5/2	1/5	14	7	14	2	4	10
Робота на семінарському занятті	3/11	4/16	8	24	32	2	22	32
Виконання ІНДЗ	5	13	1	5	13	1	10	17
Проміжна сума	-	-	-	36	59	-	36	59
Модульний контроль у поточному семестрі	14	21	1	14	21	1	24	41

Контроль результатів дистанційного модулю	5	10	1	5	10	-	-	-
Рейтинг за творчі здобутки	5	10	1	5	10	-	-	-
Оцінка за змістовим модулем	-	-	-	60	100	-	60	100
ЗАЛІКОВИЙ КРЕДИТ 1								
<i>Змістовий модуль 1. «Новітня історія України та українська культура»</i>								
Робота на лекції	0,5/2	1/5	16	8	16	2	4	10
Робота на семінарському занятті	2/11	2,5/16	12	24	30	2	22	32
Виконання ІНДЗ	4/10	13/17	1	4	13	1	10	17
Проміжна сума	-	-	-	36	59	-	36	59
Модульний контроль у поточному семестрі	14/24	21/41	1	14	21	1	24	41
Контроль результатів дистанційного модулю	5	10	1	5	10	-	-	-
Рейтинг за творчі здобутки	5	10	1	5	10	-	-	-
Оцінка за змістовим модулем	-	-	-	60	100	-	60	100

Таблиця 10.2. Оцінки студентів за різними шкалами мають таку відповідність:

За національною шкалою		За шкалою ОНАХТ (підсумковий контроль)
відмінно		88–100
добре		74–87
задовільно		60–73
незадовільно	з можливістю перескладання	40–59
	з необхідністю повторного вивчення дисципліни	0–39

11. Методичне забезпечення

11.1. Методичне забезпечення

Навчальна програма дисципліни; робоча навчальна програма дисципліни; підручники та навчальні посібники; опорні конспекти лекцій; тематика та завдання для виконання самостійної та індивідуальної роботи з дисципліни; інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять; збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів; тематика та завдання для підготовки до заліку.

11.2. Інструктивно-методичні матеріали до семінарських занять:

1. Конспект лекцій з дисципліни «Історія України та української культури» для студентів усіх напрямів підготовки / Укл. Г. В. Ангелов, А.О. Соловей, Т.С. Ботіка, С.Є. Польова. За редакцією Г.В. Ангелова – Одеса: ОНАХТ, 2018. – 57с.

2. Методичні вказівки до семінарських занять з курсу «Історія України та української культури» для бакалаврів усіх напрямів підготовки денної форми навчання / Укл. С. А. Дмитрашко – Одеса: ОНАХТ, 2018. – 23 с.

3. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Історія України та української культури» для студентів усіх напрямів підготовки бакалаврів денної та заочної форм навчання / Укл. Г. В. Ангелов, А. О. Соловей, Т.С. Ботіка – Одеса: ОНАХТ, 2018. – 29 с.

4. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Історія України та української культури» для студентів усіх напрямів підготовки бакалаврів денної та заочної форм навчання / Укл. Г.В. Ангелов, А.О. Соловей, Т.С. Ботіка, С.Є. Польова. – Одеса: ОНАХТ, 2018. – 33 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Грушевський М.С. Ілюстрована історія України. – К.: Наукова думка, 1992. – 570 с.
2. Бойко О.Д. Історія України. – К.: Видавничий центр Академія, 2001. – 656 с.
3. Дорошенко Д.І Нарис історії України в 2-х томах. – К.: Глобус, 1991. – 238 с.
4. Історія України / керівник авторського колективу Ю.Зайцев. – Львів: Світ, 2002.- 520 с.
5. Історія України. Документи. Матеріали/ Укладач В. Король. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 448 с.
6. Субтельний О. Україна. Історія. – К.: Либідь, 1993. – 720 с.
7. Українські традиції / Упорядник О.В.Ковалевський. – Харків: Фоліо, 2004. – 573 с.
8. Політологія. Кінець XIX – перша половина XX ст.: Хрестоматія/За ред. Семківа О.І. – Львів: Світ, 1996. – 800 с.
9. Історія України. Навч. Посібник для студентів неісторичних спеціальностей. Донецьк: Центр підготовки абітурієнтів, 1998. – 396 с.
10. Корміч Л.І., Багацький В. Історія України. - К.: Алерта, 2004.- 407 с.
11. Кульчицький В.С., Настюк М.І., Тищик Б.Й. Історія держави і права України. – Львів: Світ, 1996. – 296 с.
12. Україна в XX ст. (1900 – 2000). Зб. документів і матеріалів \ Упоряд.: А.Г. Слісаренко, В.І.Гусев, В.Ю. Король. – К.: Вища школа, 2000. – 351 с.
13. Новітня історія України (1900 – 2000): Підручник \ А.Г. Слісаренко, В.І. Гусев, В.П. Дрожжин. – К.: Вища школа, 2000. – 663 с.
14. Мисик Ю.А., Бажан О.Г., Власов В.С. Історія України. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К.: Вид. дім «Києво – Могилянська академія», 2008. – 591 с.
15. Воронянський О.В. Історія України: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Харків, 2005. – 544 с.
16. Борисенко В.Й. Курс української історії: З найдавніших часів до XX століття. 2-ге вид.: Навч. Посібник. – К.: Либідь, 1998.- 616 с.
17. Савченко Н.М., Подольський М.К. Історія України: модульний курс. Навчальний посібник. – К.: Видавництво «Фірма «ІНККОС», «Центр навчальної літератури», 2006. – 544 с.
18. Петровський В. В., Радченко Л. О., Семененко В. І. Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі. – Вид. 3-тє, випр. та доп.. – Х.: ВД «Школа», 2010 . – 624 с.
19. Шейко В. М., Білоцерківський В. Я. Історія української культури: навч. посіб. – 3-тє вид. – К.: Знання, 2011. – 271 с.
20. Історія української та зарубіжної культури: Навчальний посібник / Б. І. Білик та ін. – К.: Вища школа : Т-во «Знання», КОО, 2000. – 2-ге вид. – 326 с.
21. Культура українського народу: Навчальний посібник / В. М. Русанівський та ін. – К.: Либідь, 1994. – 272 с.
22. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: За ред. А. В. Ярися та ін. – Л.: Світ, 1994. – 496 с.
23. Подольська Є. А., Лихвар В. Д., Іванова К. А. Культурологія: Навчальний посібник. Вид. 2-ге. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 392 с.

Додаткова

1. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. Четверте видання, - К.: Критика, 2009. – 584 с.: Іл. – Бібліогр.: с. 531 – 537.
2. Відейко М. Ю. Трипільська цивілізація / М. Відейко. – К.: Наш час, 2008. – 160 с.
3. Гавриленко О. А. Античні держави Північного Причорномор'я: біля витоків вітчизняного права: Монографія / О. А. Гавриленко. – Харків: Парус ТМ, 2006. – 352 с.

4. Горошко С. Богдан Хмельницький. Дискусійні питання. Проблемні судження: Монографія / С. Горошко. – Жашків: Видавець С.І. Горошко, 2008. – 216 с.
5. Смолій В., Степанков В. Політична система українського суспільства у роки національної революції ХУІІ ст. / В. Смолій, В. Степанков. – К.: НАНУ, 2008. – 120 с.
6. Винниченко й українська соціал – демократія / Упор. та передм. В. Лозинський. – К.: Парламент. вид., 2008. – 280 с.
7. Гетьманат Павла Скоропадського: історія, постаті, контрверсії: Збірник. – К.: Вид-во ім. О. Теліги, 2008. – 320 с.
8. Савченко В. А. Нестор Махно / В.А. Савченко. – Харків: Фоліо, 2009. – 123 с.
9. Трагедія голодомору в Україні 1932 – 1933 рр. у пам'яті народній: Матер. науково – практ. конфер. 22 листопада 2007 р. – Харків: Вид – во Харківського РІНАДУ «Магістр», 2008. – 188 с.
10. Беркгоф К. Жнива розпачу. Життя і смерть в Україні під нацистською владою / К. Беркгоф. – К.: Критика, 2011. – 456 с.
11. Политическое руководство Украины 1938 – 1989. – М.: РОССПЭН, 2006. – 544 с.
12. Історія України. Документи. Матеріали. Посібник. – К.: Вид. центр «Академія», 2001. – 448с.

13. Інформаційні ресурси

1. Exlibris. Українська електронна бібліотека. Історія.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://exlibris.org.ua/>
2. Книги з історії України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ru.espresso.tv/article/2017/07/21/15_knyg_kotorye_luchshe_vsego_rasskazhut_ystoryyu_ukrayny
3. Книги з історії України та всесвітньої історії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://history.vn.ua/>
4. Історична правда з Вахтангом Кіпіані. Телеканал ZIK. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zik.ua/tv/project/istorychna-pravda/>
5. Громадський проект «Лікбез. Історичний фронт». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://likbez.org.ua/ua/>